

[Ib Thyregod.]

var: hvad var en efterbevilling? Det var uklart under debatten, og det er altså stadig uklart.

Endelig har hr. Aksel Larsen henvist til hr. Kaj Andresens udtalelser i forbindelse med seruminstitutionen, og herom vil jeg gerne sige, at denne debat om seruminstitutionen jo også vedrørte en ny bevilling på et helt nyt område, hvor det kunne være naturligt at tage spørgsmålet frem i folketinget.

Det afgørende i den praksis, man har fulgt, synes således at være, at man har godkendt, at finansudvalget kan meddele tilladelse til bevillinger i og for sig uanset størrelsen af disse bevillinger. Vi har set det gentagne gange, det er både små og det er store bevillinger, der er passeret på denne måde uden kritik fra nogen side. Det, hvorom diskussionen har gået tidligere, er, hvor der bliver tale om et helt nyt område, hvor der skal foretages betydelige anlægsudgifter eller betydelige investeringer. Det var tilfældet i 1958, hvor der var tale om de videnskabelige institutioner, det var tilfældet med den udtalelse fra 1962 af hr. Kaj Andresen, som blev citeret, og hvor det drejede sig om seruminstitutionen. Det synes således at være denne linje, som går mellem de tilfælde, hvor bevilling rent praktisk søges, og dem, hvor sådan bevilling undlades, men spørgsmålet forelægges for folketinget. Men forfatningsretligt set er der intet i vejen for, at man i alle disse tilfælde kan anvende grundlovens § 46 med den tilføjelse, som er indført ved den sædvaneret, der her foreligger.

Jeg må derfor fastholde vedrørende det grundlovmæssige, at regeringen i denne sag har handlet i fuld overensstemmelse med grundlovens § 46 og den sædvaneret, som har udviklet sig på dette område. Det stemmer med den hidtidige praksis, hvorpå en række eksempler allerede er nævnt, og det stemmer også med de udtalelser, som er fremsat i folketinget bl. a. i forbindelse med forslaget til grundlovsrevisionen i 1939.

Bevillingen er fuldt ud rimelig, det spørgsmål har allerede været nævnt. Der er forelagt folketingets finansudvalg oplysning om baggrunden — jeg henviser her til landbrugsministerens redegørelse vedrørende dette spørgsmål — og sagen skulle for så vidt ligge klar vedrørende den bevilling, der her er tale om. Jeg skal dog — på samme måde

som ordføreren for det konservative parti, hr. Jørgen Jensen — ikke afvise at deltage i en drøftelse af spørgsmålet om fremtidig praksis på dette område.

Grethe Philip: Statsministeren gav klart udtryk for, at han anser det for værende i overensstemmelse med grundlovens § 46, stk. 2, således som paragraffen er ændret ved retssædvanen, at finansudvalget kan bemyndige en minister til at afholde en udgift på forventet efterbevilling.

Spørgsmålet om finansudvalgets kompetence har været genstand for omfattende drøftelser gennem årene. Men læser man vore statsretsprofessors behandling af spørgsmålet, får man det indtryk, at der er enighed om, at finansudvalget uden begrænsninger med hensyn til bevillingens størrelse eller presserende karakter kan give samtykke til afholdelse af en udgift på forventet efterbevilling. Også jeg har hæftet mig særligt ved det responsum, professor Max Sørensen afgav til statsministeriet den 20. april 1963, og som er optrykt som bilag 18 til betænkningen over den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1960-61. Han siger her udtrykkeligt, som det kan læses i Folketings-tidende 1962-63, tillæg B. sp. 1042 og 1043, at løsningen af nye opgaver nu uden bevillingsmæssig hindring af nogen art kan tages op med finansudvalgets samtykke, selv om en afventning af ordinær bevilling på finansloven ville være praktisk mulig. Han tilføjer — jeg skal nøjes med et kort citat — :

„Endvidere ligger det i forholdets natur, at kravet om, at udgiften skulle være et rimeligt og naturligt led i fornuftig statsforvaltning, ikke kan fastholdes. Finansudvalget kan godkende en udgift til selv et nok så usædvanligt formål. Sammenfattende kan det således siges, at en ikke bevilget udgift altid kan afholdes, når finansudvalget har givet sit samtykke dertil.“

Professor Max Sørensen gentager nogle af disse betragtninger i sin bog „Noter til statsforfatningsretten, finansloven 1966“, idet han her skriver, at henvendelse til finansudvalget med anmodning om tilslutning til en bestemt udgifts afholdelse på forventet efterbevilling i sin oprindelige skikkelse kun tog sigte på uforudsete og påtrængende ud-